

ZGODNJA DANICA.

KATOLISK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na celi pol. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr.
v tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik izide "Danica" dan popre.

Tečaj XLII

V Ljubljani, 25. prosenca 1889.

List 4.

Jezusu.

Kam hočem iti, Jezus serčno mili?
Od Tebe, ne, nikdar ne ločim se;
Glej, Tebi me ne bodo odtujili
Mogočni zemlje, strast in sila ne.

Ti žarna Luč, ki vsacega človeka
Tako prijazno, milo obsvitli;
O blagor mu, ki k Tebi se zateka,
Ne tava v temi, v milosti živí.

Zavetje varno Ti si pred viharjem,
V čolniču Tvojem srečno se veslá;
O blagor meni, blagor vsim mornarjem
Če Tvoja roka, Jezus! nas peljá.

Naj nas težé nadlog, britkost oblaki,
Skušnjave, dvómi stiskajo sercé;
Ti, sladki Jezus! prideš v sili vsaki,
Če upno Tvoje kličemo Imé.

Ti vir si, blagra sreče, tolaženja,
Edino Ti serce vmiriti znaš;
Le Ti besede večnega življenja,
Presladki Jezus! — samó Ti imaš.

V neskončni milosti sprejmi, objemi,
S solzami prosim, mene grešnika;
Pri Tebi sem — za svojega me vzemi,
V zavetje skrij presvetega Serca.

Radoslav.

Čertice iz Srbije.

(Katoličan med serbskimi nekatoličani.)

(Konec.)

Siromaka brez posestva zemlje in družega imetja, domačega narodnjaka, v Srbiji ni nobenega. Cigani imajo svojo zemljo odmerjeno, morajo v svojih selih bivati, obdelavajo zemljo,

hodijo najeti po okrožju svirat; grejo pa tudi moški in ženske k serbskim kmetovalcem za plačo polja obdelavat. Nikjer nisem našel, da bi vlada cigane k tako rednemu življenju vravnavala, kakor je to v Srbiji.

Peš se tu ne potuje, vse se vozi ali pa na konju jaše. Cerkve so redke; skerb gre bolj na posvetno. Vladiki in svečenstvo so bolj državni slugi, kakor pa v duhu in istini pravi prosti služabniki cerkveni. Episcopat v Srbiji, poprej združen s carigraškim, pozneje z jeruzalemskim gerško iztočnim, razkolnim patrijarhatom, se je od obeh odcepil in je sedaj državna cerkev. O uboga gerško-iztočna ali pravoslavna cerkev! ločena od jedinosti jedino-prave Kristusove rimokatoliške Cerkve; kako si ponižana, služkinja si! Še več, robinja si svetovnih vladarjev, pa ne samo svojevernih, temveč celo drugovernih. Pervo si se razkolila od primatnega, verhovnega rimskega apostoljskega Sedeža Petrovega, in si se na mnoge oddelke razkolila sama med seboj. Istina je, ohranila si še marsikaj lepega iz onih časov, ki si bila pokorna hči sv. Očeta v Rimu; ali pravega, serčnega jedra in duha ni več; v vsih činih cerkvenih in njenem življenji se to pogreša. Ljubim serčno in istinito vse slovanske brate; milujem pa cerkev vašo, od naše prave katoliške rimske Cerkve odklano. Kajti moram ravnoserčno priznati, da onega pravega življenja, one poživljajoče maščobe, onega oživljajočega izlečka v vsi bogoslužnosti razkolne cerkve ni, kakor je v katoliško-rimski, jedino zakoniti Kristusovi in Petrovi Cerkvi.

Prosti narod ni kriv, da je v razkolni cerkvi; on niti jasnega pojma nima, da je ločen po strasti višjih od prave matere Cerkve. Narod

misli in veruje, da je v jedino pravi cerkvi, da druge boljše in istinitije ni. Tudi nižja, premalo učena duhovščina pravoslavna ni kriva, da je v razkolu. Ali višji, učeni cerkveni dostojanstveniki, osobito patrijarhi in metropolit, svetovni vladarji one cerkve, in drugi, bi morali istine iskati in jo najti. Oni bodo odgovorni pred Sinom Božjim, sodnikom živih in mrtvih.

Duševna slepota, osobito v resnicah sv. vere Kristusove, je jedna naj večih kazni Božjih. Molimo s ponižnim in skesanim srcem k Bogu, neskončno usmiljenemu, da bi kazni svoje pravičnosti odvzel in milost luči pravega spoznanja in zakonite, jedino prave Cerkve Kristusove spoznati dal našim dragim in milim bratom po rodu in jeziku, ki so ločeni od nas. Meni je poedinjenje slovanskih bratov z nami v jedno rimsko pravo Cerkev nezrečeno pri srcu. Pervo zbog Boga, večne resnice in dušnega blagra. Drugo pa zbog tega, ker sem med njimi živel in mi je živo znana nesreča hudega razkola v nekaterih točkah in odnošajih.

Obernem se k Vam, prečastiti svečenici sv. kat. Cerkve, z milo in ponižno prošnjo: delajte, posebno pa priporočajte molitvo svojim vernim za poedinjenje vzhodnje cerkve, posebno pa za ločene naše slovanske brate.

Prosim ponižno vse prečastite predstojnike svetovnega III. reda sv. Frančiška serafinskega, da ljubomilo priporočate dragim bratom in sestram spokornega reda, naj goreče molijo za milost poedinjenja vzhodnje ločene cerkve z zahodnjo pravo rimo-katoliško Cerkvijo, osobito za Slovane.

Tretjič ponižno prosim vse ude Marijinih škapulirskih in rožnovenskih družb, naj zmolijo kak sv. rožni venec in ga darujejo Bogu za pomiloščenje naših ločenih slavenskih bratov in sestic, da bi se povernili in se poedinili s sveto rimo-katoliško jedino-pravo in zakonito nevesto Kristusovo, našo duhovno ljubo in istinito Materjo.

Bil sem pa še enkrat v Srbiji, kar je postala že kraljevina. Knez je sedaj kralj, ko je zemlja razmerjena in na njo davek naložen. Mislili so, da ko bodo kralja imeli in se bode njihova zemlja kraljevina imenovala, da bode še vse boljše nego bilo je o času kneževine; ali prevarili so se. — Kralj zahteva več, kraljevina potrebuje mnogo. — Višja čast in stališ, večja teža in potreba. A narod ne številen, državnica mala.

Povsod, kjer sem bil o tem času, čul sem javk in pritoževanje. Marsikter Serbin mi je milo tožil: „Dragi brate, znaš, prej sam platil

jedan dukat poreza, davka, sedaj platim 10—20 dukata. Naša slavna Srbija i narod njezin propada, sve ote uvesti, kano jest kod vas u Švabskoj i Madžarskoj.“

Marsiktero zlo se širi od višjega stališča med narod. Vže one čase šli so kateri glasovi od ravnanja in dejanja od onud, kar pa je sedaj že vsemu svetu znano. — Hujšega ni od tega, ako na svečnikih svitle luči ni.

Dandanes je veliko zlo na zemlji med narodi. Silna vprašanja časa. Mnogoverstne ideje in opasna društva. — Išče se zdravilo — belijo se glave — iščejo se pomočki. — Toda vse je badava, zastonj, brez pravega uspeha, dokler se ne začne zdravljenje, boljšanje in pravo spreobrnjenje pri glavah vsakoverstnih stališev družbe človeške. Kajti besede le mičejo, ali zgledi vlečejo. In to: v dušnem in telesnem oziru.

Mnogi znajo besede in dogodbe — celo sv. pisma stare in nove zaveze — za druge in v svojo hasen prav dobro in umetno obračati in navajati. Ali one, ktere bi njihovemu dejanju in ravnanju nasprotovale, mežé preskočijo.

Tako jedni pravoslavno cerkev preveč dolžé, neljubo sodijo; drugi zopet s katoliško Cerkvijo istotako ravnaajo, če prav so njeni otroci, ali bi vsaj morali biti.

Mi krivimo one, oni krivijo nas. Mi grajamo one, oni grajajo nas. Mi tožimo pismeno in z besedo krivice, nedostojnost in zlá onih; oni pa zopet nas. Preljubi, po onakem potu se ne bodedo približali drug drugim. Po ovakem mišljenji in ravnanji se ne bodedo sporazumeli in sprijaznili.

Treba je prave ljubezni, prizanašljivosti, miroljubnosti, pravicoljubnosti in obširnega pravega znanja. Sv. katoliška Cerkev in njen vidni verhovni poglavar so tudi nastopili to pot ljubezni in sprave in so se blizo do skrajnih mejnikov pravoslavni cerkvi približali. Vendar jih je še mnogo tudi naših, kterim to kar v pamet ne more in vedno staro pesem pojó in stare krivnje ponavljajo.

Pozabimo mi prvi vse krivo storjeno; v bratovski ljubezni podavajmo roke; povzdiguemo pa v iskreni molitvi k Bogu serce: za milost, luč, sporazumljenje in spravo, za zjedinjenje ločene cerkve. Mi pa katoliki naroda slavenskega se še osobito z besedo, s peresom, z deli, z obnašanjem in molitvijo potrudimo za brate naše Slavene, ločene od nas, da se zedinijo z materjo Cerkvijo.

Na jedno skledico medú se več muh vjame, kakor na sod kisa.

Ako niso drugi dobri, pa mi bolji bodimo. Bog vsegamogočni podeli in brezmadežna Devica Božja Mati izprosi, da bi skoro vsi postali pravoverni Katoliki.

Sprošita to milost, o sveta brata, apostola Slavenov, ss. Ciril in Metod!

S temi versticami je zveršeno starejše popisovanje o serbskih razmérah; nasledujejo pa brez terganja (hvala našemu verlemu dopisniku Vr.) nove „Potne čertice“ od ravno preteklega leta, ki utegnejo enako, ali še bolj zanimive biti, kakor sedaj doveršene.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz slovenskega Štajerja. (Marija — pribežališče grešnikov.) Kako čudno pač skerbi preblaga nebeška Mati za svoje otroke na zemlji! Mnogokrat se spomni tudi takih, ki so na njo že zdavnej pozabili. Na smertni postelji, v skrajni nevarnosti prihití jim do brotno na pomoč, da bi jih rešila večne pogube. V dokaz temu ta-le dogodek:

Vradnik J. bil je nekaj dni v bolnišnici v mestu G. Ker so pa njegov oče, imovit veleposestnik ne daleč od tam, želeli, da bi doma od hude bolezni okrevail v postrežbi skerbne matere, podá se 8. januvarija l. l. na pot. Bil je že jako nevarno bolan. Ko pride na kolodvor v M., prestopiti mu je na drugi vlak. A predno vstopi, opomni ga železniški spremnik, ter pravi prijazno: „Gospod, preslabi ste. Med potjo utegne se vam kaj hudega zgoditi. Ostanite raji tukaj!“ In tako je storil. Čutěč veliko nevarnost svojemu življenju, najme voz in odpeljá se naravnost v bolnišnico. Ko pride tje, sprejme ga milo usmiljena sestra. Tresel se je, kakor šiba na vodi, obraz bil mu je bled in upadel. Rahlil glasom šepče sestri: „Sestra blaga, ali mi čete dobro storiti.“ „O iz serca rada, — mu odgovorí — kako pa, povejte!“ — „Oh — nadaljuje vradnik jecljáje — oh! jaz moram umreti, ... umreti! — solza mu kane iz očí — pa se tako grozno smerti bojim. Sestra, vi ne veste, kako mene serce boli, kako sem jaz sirota nesrečen. Le ena pomoč je še za me, sestra! storite mi jo! Pošljite po duhovna in pripeljite ga k meni!“ .. Komaj je izgovoril te besede, tako slab in onemogel je že bil. Prošnji tej je še dostavil, naj bo duhovnik star, kajti „mlad gospod z menoj ne bi mogli poterpeti“ — je djál. „Kar sem šolo zapustil, nisem bil več niti pri spovedi, niti v cerkvi — oh! in moliti več ne znam...“ Želja njegova se kmalu spolni. Duhoven pride; s kesanim srcem, s solznimi očmi spovē se svojih grehov in se spravi z razžaljenim Bogom. Spravo to poterdí presv. Rešnje Telo, ktero z največjo spoštljivostjo sprejme. — Ko mine noč, pride k njemu zopet usmi-

ljena sestra. Začudi se, kako jasen obraz ima bolnik. „Sestra — ji reče — nikdar še nisem bil tako srečen. Lepše noči še nisem preživel.“ Začne ji radosten pripovedovati, kako lahko mu je pri sercu, kako se čuti mirnega in sprijaznjeneega s celim svetom — in z nebom. „O ko bi moja mati in moj oče vedeli, da sem bil pri spovedi; ko bi znali, kako sem jaz srečen...“ ne more dalje. Spomin na mlada leta — v družbi pobožne matere — in na poznejše zmote, presuni mu serce, da jame jokati, kakor dete. — Tu zagleda sestra trak okoli njegovega vrata. Gleda, gleda in zapazi, da je nanj pripeta majhna svetinica Matere Božje. „Kje ste pa to dobili?“ ga vpraša. „Usmiljene sestre v G. so mi jo djale za vrat,“ ji je odgovoril. „Vidite — Marija, nebeška Mati, Vam je izprosila milost, da ste zdaj tako srečni.“ „Saj je res! res! Mariji se imam zahvaliti, pravi vradnik. In neki nepopisen, sveti čut radosti šine mu na obraz. Oči mu zablišče v solzah veselja. Kakor iskra, ki zadnji trenutek še prav svitlo in jasno zasveti, se nasmehljá, prijazno pogleda sestro, pogleda proti nebu, poljubi še podobo Marijino na svetinji, in — čez nekaj minut izdihne svojo oteto dušo. — Čitatelj mili! prosi Marijo, da bo tudi tebi tako pomagala. Le kliči k njej pogosto: Marija — pribežališče grešnikov, prosi za nas!

M.

Z Dunaja (Nekoliko zakasnjeno.) Veleučeni naš rojak čast. g. dr. Mihael Napotnik, c. kr. dvorni kaplan, kn. šk. konzistorijalni svetovalec Lavantski, ravnatelj c. kr. zavodu za višjo vzgojo duhovnikov pri sv. Avguštinu na Dunaji, spisal je letos knjigo pod naslovom: „Sveti Viktorin, škof Ptujski, cerkveni pisatelj in mučenec. Njegovo življenje in delovanje na podlagi najstarejših virov in po najnovejših pripomočkih.“ Ker po tej knjigi povprašuje mnogo rojakov duhovnikov in svetnjakov, kje da se dobí in po kateri ceni, naznanjamo, da se ta knjiga edino le dobí pri pisatelju in založniku: č. g. dr. Mih. Napotnik-u, Dunaj (I. Bez. Augustinerstrasse Nr. 7. — Augustineum) po 1 gld. 50 kr. —

Vsebina tej velezanimivi knjigi je naslednja. Pervi del: Raznih pisateljev poročila o sv. Viktorinu. Poročila slovenskih pisateljev, Krempa, dr. Muršeca in Slomška; Macuna, Fekonja, dr. Križaniča in Lapajnetá. — Poročila pisateljev posebič o Štajarji govorečih. Opomnje starega šematizma in Akočlina J. Cezarja, poročila Julija Cezarja, Simona Povodnja, Winklerna, Kleina, Raispa, Hofrichterja, Pečka in Popoviča. — Poročila tujih pisateljev: Zedlerja, Jöherja, Goldwitzerja, Busseja, Buttlerja, Permanedra, Reuscha, Magona, Müllerja, Stadlerja, Gamsa, Kleymayerna, Huberja, Kronesa, Möhlerja, Zisslerja, Nirschla, Alroga, Brücká in Kopallika. — Poročila najstarejših pisateljev: Sv. Optata, sv. Hieronima, Kasiodora, pisatelja „Dodatka“, Bede, Honerija, Tritemija, Siksta Senen-

skega, Baronija, Belarmina, Labbeja, Janeza Lavnoja razprava o sv. Viktorinu, Dupin, Tillemont, Kavej, Natalis Aleksander, Furlatti, Tirin, Bertij, Galandij, Sakareli, F. Makarij, Migne. Poročila rimskega martirologija, Uzuvarla, Vasidelberta, Adona, Baronija in Turinija. Drugi del: Življenjepis sv. Viktorina. Življenje sv. Viktorina. Mučeništvo sv. Viktorina. Sv. Viktorin, cerkveni pisatelj. Resnični spisi sv. Viktorina. Sv. Viktorina sholiše k Janezovi apokalipsi. Sv. Viktorina komentar za apokalipso Janezovo. Dokazi za avtencijo komentarija. Sv. Viktorina dvomljivi spisi. Sv. Viktorina neresnični spisi. Sv. Viktorin, Kilijast, Sv. Viktorin, branitelj sv. Cerkve zoper krivoverce. Rimski cesarji za Viktorinove dobe. Sv. Viktorina istodobni papeži in cerkveni pisatelji. Sv. Viktorina veljava s pogledom na sv. pismo. Nastavek o Viktorinu kot veščaku sv. pisma. Sv. Viktorina bogoslovni nauki. Čiščenje sv. Viktorina. Njegovi sv. ostanki. Najnovejši življenjepis sv. Viktorina. Rokopisi in izdaje slovestvenih del Viktorinovih. Strani ima ta knjiga 278. Nemški veščak sodil je o tej knjigi: „Das Werk ist so gründlich, dass es nur schade ist, dass dasselbe nicht in deutscher Sprache geschrieben wurde.“ C. kr. Dunajska akademija znanosti namerava oskerbeti kritično izdajo spisov sijajnega učenjaka, Viktorina Ptujkega. L. 1903 slavila se bode njegova 15stoletnica. —kl.

Peš-potovanje z Juga skoz Slovenijo v Rim (Dalje.) 27. septembra vstala sva zgodaj ob 3eh po polnoči in greva za Tiberio proti Rimu. Ob 4,5ih sva pri mostu sv. Janeza. Vsako stran mosta stoji velikanski kip iz belega marmorja; jedno stran Kristus pri reki Jordanu, drugo stran sv. Janez Kerstnik. Kameniti most vodi preko reke Tibere. Na drugem koncu mosta je jedno stran iz belega marmorja kip sv. Janeza Nepomuka, drugo stran brez madeža izv. greha spočete D. Marije.

Od mosta sv. Janeza se začne predmestje $\frac{1}{4}$ ure dolgo; po tem predmestju se pride k veličastnim mestnim vratam „Porta del Popolo,“ ljudska vrata, skozi nje pa na velekrasni in umotvorni okrogli veliki terg „Piazza del Popolo.“ Ljudski terg. S tega terga vodijo tri ravne in krasne ulice v sredino mesta Rima. Srednja onih ulic je imenovana „Corso“; pri začetku te ulice z ljudskega terga stojita vsako stran jedna okrogla cerkev s krasno kupolo; obe sta jednako zidani in obe Božji Materi vselej Devici posvečeni.

Stopiva prvo v Rimu v desno teh cerkev; v nji se časti Božja Mati 7 žalosti. Vsa cerkev je bila krasno in veličastno opravljena, veleumno okinčana; kajti obhajala se je v nji slavna pobožnost k sedem-žalostni Kraljici marternikov. Bila sva tu pri sv. maši in bl. Devici Mariji sva zročila spokorno potovanje daljnega peš-romanja. Spodobi se prvo obiskati zapuščenemu otroku Evinemu v solzni dolini svojo

pravo, presv. Mater. — Ubogi grešnik naj pribeži k svojemu pribežališču, ki je Marija, Božja Mati. — Naj se oglasi najpred pri Kraljici vseh sv. marternikov in svetnikov, da ga priporočijo in spremijo pred Kralja večne slave; potem naj obiskuje Božje apostole in svetnike.

Greva dalje po ulici „Ripeta“ in obiskala sva čudolepo cerkvo s krasno kupolo, posvečeno Bogu in velikemu pomočniku, sv. Roku. Kip sv. Roka nad oltarjem je iz čistega srebra, glava pa iz čistega zlata. Priporočil sem se sv. Roku; sej je tudi on bil rimski romar, da bi me vodil vse svetišča v središču vsega katoliškega sveta pobožno in prav obiskat, in sprosil, da morem vseh milosti Božjih vdeležiti se. Sedaj obiščevo lepo slavensko cerkev sv. Jeronima, poleg vstava ilirskih kanonikov v Rimu. (Kdo se ne spominja preblazega Mons. dr. Iv. Černčiča, ki je tukaj že veliko let superijor?) Iskreno sem priporočil našemu jugoslovanskemu svetniku in cerkvenemu učeniku, da bi mene katoliškega Slavenca priporočil pri knezu in pervaku apostolov, sv. Petru.

Dojdeva pa na „angeljski most“ in preko mosta pod „angeljsko terdnjavo:“ dalje po ulici na veleslavni in velikanski terg sv. Petra — pred Vatikan. Bližam se, solze veselja in hvaležnosti roneč, baziliki sv. ap. Petra, naj večji cerkvi na zemlji. Poljubil sem sveti cerkveni prag in šel na kolenih pred Najsvetejšega v kapeli presv. Trojice, v desni stranski ladiji. Potem poljubil nogo kipu pervaka apostoljskega na sedežu v bližini glavnega oltarja sv. Očeta. Ta oltar stoji nad grobom sv. Petra, v sredini pod ogromno in veličastno kupolo.

Približava se s svetim spoštovanjem preslavnemu in velečastitemu grobu priprostega ribiča, apostola Sina živega Boga, pervaka in kneza apostolov Kristusovih, pervega naslednika in namestnika Kristusa Jezusa na zemlji. — On je Skala, na katero je Kristus Bog-človek postavil svojo Cerkev. — Pervi škof v Rimu. — Vidna glava nevidne Glave. — Nadpastir vseh Pastirjev kerščanske čede, ovčic in jagnjet. — K grobu verhovnega poglavarja vesoljne sv. Cerkve. — Ključarja nebeškega kraljestva. — Nezmotljivega učenika večnih resnic. — „Molil sem za tebe, da ne omaga tvoja vera“, je rekel Kristus večna resnica, sv. ap. Petru. Predragi, jelite, to je preslaven grob! Veselje in sreča, da tudi nizki, priprosti in malo priznani, pa iskreno verni Slovenec kleči pred veličastnim grobom pervaka apostolov in pred sveto prvo apostoljsko Stolico v Rimu, na skali, v središču vsega katoliškega sveta, pri glavi in sercu svete katoliške in apostoljske rimske Cerkve, Matere naše in neveste jedino prave Kristusa Jezusa.

Imela sva srečo in milost, da sva bila prec pri sv. maši v spodnji baziliki, stari cerkvi sv. ap. Petra, na oltarju spodej pod glavnim papeževim oltarjem,

vprav pred grobom sv. ap. Petra. Vhod iz velike bazilike v staro spodnjo cerkev je pod orjaškim marmornim kipom sv. Veronike, ktera stoji pred jednim izmed čveterih orjaških pilov, ki nosijo ogromno kupolo nad grobom sv. ap. Petra.

Solze ljubezni, kesanja, hvaležnosti in neopisljivih svetih čutil so mi ronile po licu na sveta tla pred grobom poglavarja apostolov, na katerem se je sedaj darovalo presv. Jagnje Božje Očetu nebeškemu. Zedinil sem solze s solzami sv. ap. Petra. Potem sem molil s premišljevanjem apostoljsko vero pred konfesijo groba pervaka apostolov. Pri členu: „Verujem v sv. Duha, v sveto kerščansko-katoliško Cerkev,“ me je prešinila tolika luč in verska moč, da sem prešinjen od milosti prave svete vere rimo-katoliške, z duhom splaval v nezmerno morje lepote, resničnosti, sladkosti, vrednosti, dobrote, veličastva, zasluženja in plačila verovanja večnih verskih resnic, življenja po sveti veri, da smo udje prave in zakonite Cerkve Kristusove rimo-katoliške, nedopovedljivega blaženstva onega, kadar bode se sv. vera, nje resnice in skrivnosti, spremenile v gledanje, spoznanje, posestvo in vživanje vsega onega, kar sedaj sv. prava rimo-katoliška vera obsega v sebi. Jasno mi je bilo, da le v sv. rimo-katoliški Cerkvi je prava Božja neoskrunjena resnica.

Mnogo let sem imel hude notranje boje in težke skušnjave zoper sv. vero. Ni je verske resnice, da bi zoper njo skušan ne bil. Po milosti Božji sem se bojeval zoper to, hude boje sem terpel in velike notranje težave. Tudi sem bil ranjen in padel sovražniku sv. vere v oblast za kakove čase; pa zopet rešen sem se dalje bojeval.

Bog zna, kaj bi bilo, ako bi tolikokrat v Rimu ne bil; vsaki pot sem bil v veri poživljen, — boj bil je lakši. Sedaj mi je vse jasno, ko šesti pot klečim na Petrovem grobu, vsa vojska sovražna se je razperšila, vsi dvomi so zginili. Verujem — verujem — prepričano verujem v sveto kerščansko katoliško Cerkev in v vse njene verske sv. resnice. O sv. apostelj Peter, Ti skala sv. vere in katoliške Cerkve! sprosi mi trdno, neomagljivo, živo vero in milost in pomoč, iskreno živeti po zakonih sv. vere in rimo-katoliške Cerkve. Rad bi z besedo izrazil spoznanje in občutljeje, ter svitlo luč razsvitljenja v sveti veri; ali to je tako visoko, obširno in globoko, da se v razumljive besede vvesti ne more. Blagor onim, ki niso vidili, pa so verovali, je rekel Jezus ap. Tomažu. O neskončna milost Božja, pri grobu ap. sv. Petra mi vnovič podeljena v sv. veri, v luči in spoznanji! Hvalimo Gospoda našega Boga, Aleluja!

(Dalje nasled)

Kje hočeš serce vtolažiti?

Kje hočeš serce vtolažiti,
Ubogi zemeljski terpin,
Hladilo rán kje zadobiti,
In lék brezbrojnih bolečin?

Prehodi zemljo vso okoli,
Preveslaj tudi vsa morja,
Seboj boš nosil serčne boli,
Spoznal, da tu je dol solzá.

Obhajaj šumne veselice,
Spolnuj, zveršuj si vse želje;
Prepričal bodeš se resnice:
Da vse je prazno za serce.

V najviši meri nakopiči
Si srebra, zlata, dragotin,
Naj krasno truplo tebe diči —
Grenak ti smerti bo spomin.

Imej kraljestva vsa v oblasti,
Vkazuj in vladaj brez ovir,
Leskeči v slavi se in časti:
Od tod ne teče v serce mir!

A kje je vendar lek za rane,
Tolažba, radost, slaj sercé?
Okó v višave ti neznane!
Serce na kviško — do Boga!

Na Golgati, glej, križ se sveti,
V ljubezni umira Božji Sin,
Da mogel tebe bi oteti; —
Vračuj solzán ljubezni čin.

Glej, On povzdignjen, tam v višavi
Je up, tolažba, serc radost;
On z ranami vse rane zdravi,
Oslajša grenko smertno ost.

O, tam žarí ljubezen živa!
On Luč je celega sveta,
Tam duša milost, mir, dobiva
Ki svet vesoljni ga ne dá.

Pri Njem si serce boš vtolažil,
Le On Ti dal bo sladki mir;
In kdaj neskončno te oblažil,
Ko zemski boš zapustil tir.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Za katoliško pedagogijo v Predarliskem so zbrani že veliki darovi. Vse se dá doseči, le serčnost je potrebna.

Rim. Ondotni vladni časniki si dajejo z Dunaja pisati, da ni res, da bi bili avstrijski škofje dali oporeko proti naj poslednjišim laškim Cerkvi sovražnim postavam. Solnograški katol. časnik k temu pravi: Ravno tako so tudi do zadnje ure terdili, da bavarski

škofje ne bojo protestovali. Res pa je le toliko, da se od raznih strani skuša avstrijske škofe odvrčati, da bi se ne pridružili protestu vsih družih evropejskih škofov. Hoče se, da naj bi iz ljubezni do trojnate zveze obmolknili in ne imeli sočutja z žalostnim stanjem sv. Očeta. Se vé da, iz sočutja teh samosilnikov sv. Očeta, ki bi raji danes kot jutri pozobali tudi Trient, Terst in vse obmorje, — naj bi mi Avstrijanci še molčali, ko že vesoljni svet kliče: Dajte nazaj, kar ste ugrabili! —

Devetega prosenca t. l. je v Rimu kar nagle smerti nenadno umerl nesrečni odpadnik razvpiti Gavazzi, ko je ravno hotel grob Viktor Emanuela obiskati. Ko so ga protestanški pridigarji in garibaldinarji spremljali na pokopališče, je na njegovi rakvi (trugi) ležala garibaldinska rudeča srajca (namesto križa?). Se li more bolj žalostna in ob enem smešna komedija misliti? Vsled poslednje volje je bilo truplo tega nesrečnega človeka sežgano. Druzega pač ni bilo vredno zaradi svojega neslanega „garibaldovanja!“

Bulgarsko. V Sofiji je 13. pros. nadškof P. Robert Menini enemu kapucinskemu kleriku podelil 4 manjši redove; 14. t. m. pa štirim klerikom ravno tega reda subdijakonat. To so prvi sadovi filipopoljskega semenišča, ki ima namen odgojevati mladih misijonarjev za Bulgarijo. Pričet je ondi že 2. tečaj bogoslovja z 8 bogoslovci.

V Jeruzalem se 23. aprila podá dvanajsta božjepotna karavana; božja pot pa ima biti že 14. junija dovršena (petek po Binkoštih). V teh 8 tednih bojo videli: Loreto, Bari, Brindisi, Aleksandrijo, Kairo, Ismailo ob Suez, Jaffo, Jeruzalem, Betlehem, mertvo morje, Nablúz, Nazaret, Tiberijo, samostan na Karmelu, Akko, Tirus, Sidon (Sajdo), Bejrut, preko Liban Damask, Rod, Smirno, Eféz, Carigrad, Adrijanopol, Belgrad, Dunaj itd. Komur je drago, more se iz Sirije verniti čez Aleksandrijo, več dni se muditi v Rimu, in ravno tako v 53 dneh zopet biti že v Monakovem. Potnina v II. razredu stane 1300, v III. r. 1100 mark, pot na Damask pa 1400 oziroma 1250 m. Le samo katoliški moški se morejo vdeležiti. Na vprašanja odgovarja Msr. H. Geiger, kanonik v Monakovem, Veterinärstrasse 10. — Res, vabljava prilika za božjo pot v Sveto deželo.

Solnograd. (Svobodna katoliška univerza.) V nedeljo presv. Imena Jezusovega je odbor za katoliško vsenčilišče obhajal obletnico. Solnograški katoliški časnik govori z velikim navdušenjem o tej prelepi napravi, pa tudi z mogočno zanesljivostjo. Naj se kopičijo tudi hribi pritežnost, vstala bo svobodna katoliška univerza v Solnogradu; stanovitnost, močnodušnost, serčnost, darežljivost avstrijskih katoličanov mora in bode to napravo spravila v življenje, kliče omenjeni list, in vabi razne stanove, da naj pripomorejo k temu delu z dobrotnimi darovi.

Ni dvomiti, da bodo to neogibljivo potrebno napravo na dan spravili, pa tudi tako vterdili, da se ne bo čez kaj časa znejeverila in pojudila, kakor so se marsiktere druge visoke šole. —

V Carigradu je še nekaj prav fanatiških razkolnih armenov, njim na čelu novi armenski razkolni patrijarh Khorene Achikian. Vendar pa armenci prav pogosto svoje otroke dajejo v katoliške misijonske šole. Jezuiti so pričeli mnoge šole po Armenskem in vse so polne šolske mladine, posebno začetne šole. V Cesareji je bila lansko leto ravno da šola razširjena, že se je število mladine povzdignilo od 60 na 200 otrok. Razkolni armenci so katoliški Cerkvi veliko bližej, kakor pa razkolni gerki. — V Mossulu (v Babiloniji) so lansko leto oo. dominikanci zidali veliko šolo, ki je bila naglo z otroci napolnjena. („Kathol. Kirchztg.“)

V Ameriki, v mestu Cincinnati, se 19. majnika (4. nedeljo po veliki noči) prične peti okrajni cerkveni zbor, za katerega se že pripravljajo.

V Pulasku, škofija Greenbay, je dodelan prvi frančiškanski samostan v Ameriki.

Iz južne Afrike. (Za tiste, ki se jim toži po poganstvu.) Liberaluhi, kakoršne koli brade, bi naj ložej živeli, ako bi se kerščanstvo v Savi in Donovi utopilo, pa da bi poganstvo na prestol se posadilo. Kakošni blagri cvetó pod poganstvom, naj jih poučijo naslednja naznanila iz „poganškega raja.“

Č. g. Andrej Hartman je bil medsvetni mašnik v Solnograški škofiji prestopil pa je k oo. jezuitom in šel je v misijon v južno Afriko, in sicer v Matabelsko deželo h kralju, ki se imenuje Longola, kamor je dospel mesca svečana lanskega leta. Od ondod je med drugimi pisanji mali Šmaren dospelo pismo iz mesta Empandeni (20° južne širjave, in 28° vzhodnje dolžine), ki pripoveduje bolj obširno, kar naj tukaj sledi obkrajšano.

Empandeni, to ime je vzeto od „Empandé, sinu poglavarja Zulovskega, Čaka... Misijonišče je kakega pol kilometra od Empandena. V kaferskem mestu stanovati je neprenesljivo, zakaj ne misli si kdo, kolik hrup, kako kričanje se tam godi.

Stanje Matabelcev je prežalostno; niso prosti, niso svobodni. „Mi smo kraljevi,“ pravijo. Ako jih kdo razžali, ne pravijo: „Ti si mene razžalil,“ ampak: „Ti si razžalil moža kraljevega.“ Nobeden si ne more biti življenja svest. Ako se zvečer uleže na terdo zemljo, si more misliti: Morebiti kralj pošlje dvojico móž s poveljem, da naj me ubijeta. Tudi nimajo skor nič lastnine; skoro vse je kraljevo. Ako si kdo pridobi malo posestvo, se mu je bati, da bo pri kralju zatožen, in stane ga življenje. Nobeden ne sme imeti kake reči, kakoršne kralj nima, n. pr. mize, stola, odeje, kar bi bilo kake cene. Ena deželnih postáv prepoveduje celo še plug (drevo). Polja, na katerih

raste kornuza in kafersko zernje, obdelujejo s kopanjem. Eden Kafrov se je derznil zidati kamneno hišico, — slabo bajto. Ko je dozidal, je mož zginil, to je, uzginili (umorili) so ga, pregrešil se je čez eno deželnih postáv in plačal je z življenjem.

Na nekem drugem kraju je bil mlad človek prešerno ranil dva vola. Kralj to zvé; pošlje svoje vojake s poveljem, da naj tisti kraj požgó in vse prebivalce pokončajo. Pred kakima dvema letoma bi se bilo lahko zgodilo ravno to Empandenu, ker so bili memo gredoči beli (ljudje) nadlegovani. Dva predhodnika sedanjega Induna (okrajnega glavarja) je dal kralj ob glavo djati. Sedanji ima pred njim tolik strah, da si še ne upa na stol sesti — iz strahú, da Lobengola — tako se imenuje sedanji grozoviti kralj — bi ga utegnil za unima poslati. Prašali smo ga (okrajnika) neki dan, če ima rad reči belunov? Odgovoril je, da ne. „Zakaj pa ne?“ — „Kralj“ — je bil prisekani odgovor. Hotel je reči: Kaj bi kralj rekel k temu! Pater superijor je lansko leto dal kos ledine na novo izorati. Plug je bil ljudém všeč. Prašani, če bi plug radi imeli, odgovorili so: „Ne moremo ga vzeti, kralj bi nas pobil.“ In tako je s tisučerimi drugimi rečmi.

(Naši liberalci radi zabavljajo čez duhovstvo, čez samostane, kerščanstvo jim je zoperno, posebno tudi pokorščina do duhovskih višjih, do škofov, papeža itd.: njih paradiž je poganstvo, v katero nazaj silijo: „Hic Rhodus, hic salta!“ V poganstvo, kafersko deželo tedaj pojdite rajat!)

Matabelci so kakor nalašč vojščaki: pogumni, hrabri, vojske željni. Na vojski dajo življenje z lahkoto, da je stermeti. Pa ne le hrabri so, ampak tudi neusmiljeni, posebno do ženskih in otrok. Zgodilo se je, da so po oropanju kacega mesta žene in otroke na en kraj zgnjetli, okrog njih ogenj zapalili in jih sežgali. Žena jim je čisto nič, sužnja.

V нравnem oziru so Matabelci silo globoko. Le prav medlo berlenje natorné postave jim sveti v duhu. O ljubezni do bližnjega ni sledí; tu je zgoli sum, samopridnost, prekanljivost, maščevanje in nevoščljivost.

Ti Kafri ljubijo tudi ples, kakor ga naši liberalci ne zaničujejo, če tudi se moške delajo; toda naši imajo mehkužni ženski ples, Kafri strahovit moški ples, ki ga imenujejo orožni ples. Misijonar ga popisuje tako-le: Po trije ali štirje se vstopijo v polkrogu, zapojó nekako popevko, butajo takt z nogami, da se zemlja stresa in zrak bobni od ropotanja. Neprevidoma, predno bi si človek mislil, zahrumé iz verst, zatulijo in planejo na domišljevanega sovražnika, vihtijo sulice, odbijajo s škitom umišljeni sovražnikov naskok, se zvijajo z životom, kakor bi se hotli udarcu umakniti. Med divjaškim vriskom zbučé na prešnji prostor, malo poplešejo, potem se oglasi

pristudljiv berlizg iz ust vsih — znamenje k napadu na vojski, zaženó se vnovič na sovražnika, ki ga ni. Gorjé mu, ako bi bil pričujoč!

Iz vsega tega tudi naši ljudje lahko posnamejo, kako nepriljuden, divjašk, neusmiljen in trinošk je človek brez vére, ali pa taki, ki vero imajo, pa ne spolnujejo, kakor so po kmetih in tudi po mestih mnogi neobtesanci; pa tudi tako imenovani olikanci, ki se za vero ne pečajo.

Afrika. Koder koli so mohamedani, je vse razdraženo zaradi prepovedanega suženjstva. Iz Zanzibara pišejo, da se je arabska vojaščina (mohamedani) mesca oktobra vzdignila zoper zamurskega kralja v državi Ugandi, kateri je naj višji službe dajal kristjanom, in ti mohamedani so potem posekali veliko kristjanov in namesto njih postavili v službe mohamedane. Požgali so vsa francoska misijonišča in veliko spreobrnjencev pobili, ter sklenili potrebiti vse misijone srednje Afrike, in to iz maščevanja zoper Anglijo, ker suženjstvo zatira. Ugando so premenili v muslimansko državo. Daljnopis 16. pros. t. l. pravi, da so prekucuhi napadli misijonsko postajo pri Pubu in pomorili več redovnikov. Ako se pomisli, koliko silno število je mohamedanov v Aziji in Afriki, se ne more tajiti, da nevarnost z onih krajev ni majhna, posebno ako se vse zamurstvo, zedinjeno z mohamedani, zažene zoper Evropo. Toliko ložej kaj opravijo, ker so si Evropejci sami med seboj radi v laséh. Evropa ni brez nevarnosti, zlasti ker nemarni brezverci in zoperverci, mlačni kristjani, pa ostudni framasoni so že davno zaslužili gorko šibo.

Sicer se zoper sužnjost vzdigujejo ta trenutek vse moči; belgiški stotnik Storms bo menda prevzel poveljstvo kardela, katero oborožuje kardinal Lavigerie za odpravo sužnjištva.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Seroa.

V molitev priporoceni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Seroa, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Dijak, da bi bil obvarovan pohujšanja. — Neka oseba za zdravje. — Dolenjsko, da bi Bog odvernil sedanjo nadlogo. — Za smert bolna oseba za pomoč. — Da bi se na priprošnjo N. lj. G. in sv. Jožefa neka zguba odvernila.

Zahvala in prošnja.

Leta 1887, mesca prosinca sem vsled prehlajenja zelo hudo zbolela za vnetico v gerlu in nahodom v želodec, terpele je zelo dolgo, 8 mesecev nisem mogla zavolj otekline v gerlu uživati družega, kot čiste tekoče jedila, in vsled tega so se mi pokvarili vsi notranji organi. Rabila sem od zdravnikov zdravila, ali pomagalo vendar ni. V ti sili sem se dvakrat pri-

priporočila v „Zgodnji Danici.“ in obljubila očitno se zahvaliti: začela sem tudi devetdnevnicu k Naši ljubi Gospej in sv. Jožetu. In res sem čez leto dni okrevala. Ali lansko leto mesca svečana me je zopet napadla vnetica v gerlu: celi mesec se je gnajilo in otekalo v gerlu: in zopet sem le po Marijini priprošnji ozdravela.

S tem spolnim svojo obljubo, ko se očitno in iz dna serca zahvalujem Naši ljubi Gospej presvetega Serca, sv. Jožetu, sv. Blažu in dušam v vseh, kakor tudi vsem udom bratovščine, ki so se me v molitvah spominjali: zahvaljujem se za ljubo mi zopet podeljeno zdravje s prošnjo, da bi mi ta milost tudi stanovitno ostala, kakor tudi za odvernjenje hudega dihanja, katero mi je moja bolezen popustila. Tudi še prosim za uslišanje v eni posebni telesni zadevi: ako se to vresniči, hočem očitno naznaniti.

P. M.

Zahvale.

Huda in nevarna bolezen na želodec poprijela se me je koncem jeseni in vključ najboljše zdravniške pomoči ni se mi hotelo zboljšati. V tej nesreči obernem se v molitvi prav zaupno k Lurški Materi Božji, sv. Ani in sv. Antonu in pričnem njim na čast opravljati devetdnevnicu. Kmalu se mi je začelo moje nevarno stanje vidoma zboljševati. Naznanjam tedaj tu očitno svojo serčno in ponižno zahvalo Božji porodnici, kakor tudi sv. Ani in sv. Antonu z gorečo prošnjo, da naj mi še dalje oni ostanejo priprošnjiki pri Bogu. Hvala in čast Lurški Materi Božji, sv. Ani in sv. Antonu!

Z Gorenjskega.

Ana H.

Opomba. K dogodbi o bolni materi in otroku v goreči postelji v Škofji Loki pošljite ime in bolj natanko razložite tisto dogodbo: brez tega ne kaže tega razglašati. Vr.

Prošnja!

V noči med 17. in 18. dnem t. m. je nastal silen požar v Hrastji šentpeterske duhovnije na Notranjskem — pravijo, da je grozno razsajajoča burja zanesla iskre z vlakovega stroja v poslopje bližnjega posestnika v vasi Hrastje, pod železniško progo, poleg postaje šentpeterske. Pogorelo je devetim posestnikom gospodarsko poslopje, desetemu bilo je močno poškodovano. Dvema posestnikoma zgorelo je vse, drugi ponesrečeni so si le nekaj malega mogli rešiti. Na pol oblečeni so reveži hiteli iz hiš, ko jih je jel buditi iz terdega spanja klic, da je vas v plameni; — večjidel so si rešili le obleko, katero so v prvem trenutku zgrabili. Nekteri so na pol oblečeni bežali. Nesrečni gospodarji so bili sicer zavarovani — a le za male svote, s katerimi si bodo komaj zamogli postaviti poslopja pod streho. Zgorelo jim je pa vse gospodarsko orodje, živež in seno. Enemu zgorela sta 2 otroka; bolna žena, katero je mož z veliko težo izvlekel iz ognja, je vsa opečena in se, ko to pišem, bori s smertjo. Temu zgorelo je šestero ovac in 2 prešiča; drugemu 2 vola, vredna 250 gld., dve kravi, šest ovac in svinja; tretjemu krava, ki je ravno teletila; četrtemu dva prešiča. Ne morem naštetih vsega, kar je grozni ogenj v četrti ure pokončal. — Prebivalci na Krasu so že itak revni, pogorelce v Hrastji pa je

ogenj potisnil v največo revščino — v najhujši zimi so brez stanovanja in gorke obleke, nimajo živeža, niti za-se in za svoje, niti za ostalo živino. Pri onih, ki so bili že pred zadolženi, je revščina sedaj tem večja. Vsi pogoreli pa potrebujejo nujne pomoči — a od kod jim pomagati? S strahom naznanjam Slovencem grozno nesrečo v Hrastji — težko prosim pomoči nesrečnim, ker vem, da smo s prošnjami vedno nadlegovani od vseh strani — pa velika revščina nesrečnih me sili usmiljena serca prositi podpore za nje. Vsak najmanjši dar bo s hvaležnostjo sprejet in za dobrotnike bomo očitno molili pri Božji službi.

Darovalci naj blagovoliijo darove pošiljati duhovniškemu vradu ali pa županstvu v Št. Petru ob južni železnici.

Ant. Verbajš, kurat.

Listek za raznoterosti.

Katoliška družba bo imela v sredo 20. t. m. zvečer o 7^h letni občni zbor v društvenih prostorih v dr. Ahačičevi hiši na starem tergu. Pri velikem številu udov, katere ima to društvo v mestu in po deželi, je pričakovati in želiti, da bi se društveniki zborovanja prav obilno vdeležili.

† **V Kolovratu** je 22. t. m. umrl čast. g. župnik Andrej Pogorelec, roj. v Sodražici 1839, posvečen 1866. R. I. P.

Kozé po Dolenjskem v več farah grozno razsajajo; eden gospodov piše, da v 12 dneh je previdil 34 bolnikov v domači in še 4 v drugi duhovniji ter pristavlja: „Molite za nas, Ljubljancani!“

† **Pri Stari cerkvi** na Kočevskem je 17. t. m. o 7^h dopoldne umrl čast. g. župnik Peter Teran. Rojen je bil v Naklem 16. sveč. 1822, posvečen 5. jul. 1848. Bog mu daj večni mir!

V Lavant. škofiji je č. g. župnik pri sv. Jederti nad Laškim tergom, Ant. Fišer, dobil župnijo sv. Jakoba v Dolu. — Č. g. Iv. Kapler je prestavljen iz Ribnice v Selnico.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Č. g. župnik Jan. Kapuz 2 gld. — Po namenu in željah nepozabljivega ranje. brata duhovnika „za lačne“ 10 gld., da bi mu pa ti nasprotno sprosili od Boga večni mir in pokoj. — Č. g. kaplan Jak. Porenta 3 gld. — Č. g. župnik Ant. Ponikvar 1 gld. 80 kr. — Dva dobrotnika v hrani lepih darov. — Č. g. župnik J. Ažman 1 amerik. dolar.

Za Marijanišče: Č. g. župnik Jan. Kapuz 2 gld. — Neka blaga roka 50 gld. (in 50 gld. za dijake in druge dobre namene.)

Za Bulgarijo: G. mojster Al. Jenko 2 gld.

Za Don Boskov misijon: Neimen. 200 gld. (Op. 21. t. m. naprej poslano. Vr.)

Za sirotišnico v Kočevji: Prečast. gosp. dekan J. Razboršek 5 gld.; — neimenovan duhoven iz Notranjskega 5 gld.; č. g. Ant. Kukelj, mestni kaplan v Kranji, 5 gld.; — mil. gosp. stoljni prošt dr. L. Klobutar, 10 gld. — Neki duhoven 5 gld.

(Drugi dar. prih.)